

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY!

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi észtét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidijak küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Éder János. Kiadó-és laptulajdonos: Weisz Márk.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 8 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel</p>
--	--	--

Munkaadók a munkásokért.

A civilizált világon mindenütt azon tapasztalatra jutottak, hogy az emberiség legnagyobb átka ellen csak úgy védekezhetünk kellően, ha állam és társadalom egyaránt felhasznál minden kigondolható eszközt és alkalmat az átok elhárítására, megelőzésére.

Annyiszor irtunk már mi is, de bármiféle irányu lap is, az emberiség kívált a nép ezen veszedelmes átkáról, hogy tán a nevén való megnevezése nélküli is kitalálja a t. olvasó, hogy az általános, a társadalom csaknem minden rétegében pusztító átkot, az iszákosságot, — az utóbbi időben alkoholizmusnak elnevezett rut szokást — értjük ez átok alatt.

Nincs pusztítóbb átka az emberiségnek. Ez rontja meg a különben legjobb hajlamu egyént is, ez sodorja a bűn posványába, ez tellíti meg a börtönöket, ez zsúfolja meg a szanatóriumokat és tébolydákat. Ez degenerálja az emberiséget, mert iszákos emberek

utódjai satnyák, testben lélekben csenevésznek lehetnek csak.

A valóságos szegénység és nyomor nem lehet isteni végzet, hanem az egyén önközta átok, mondja a közmondás. „Ki mint vet, úgy arat.“ De amiut az állam és és társadalom még az állatok és növények hajlamát is irányítja, a mint azoknak alkalmassá, hasznossá tételéről minden uton-módon gondoskodik, épp úgy erkölcsi kötelessége állam és társadalomnak egyaránt az emberek hajlamait is irányítani.

Az ótestamentum egy sarkigazsága: „Az emberi szív hajlik a rosszra.“ De ami egyfelé hajlik, hajlítható az másfelé is: a jó felé is.

A közoktatás terén nagyon sok alkalom nyílik a hajlamok irányítására. E terén nem marad meddő a munka, de az emberiség nagy hányada, mint azt az analfabéták ezrei mutatják, nem részesül oktatásban és akik az oktatás áldásában részesülnek is, még teljesen éretlen korban kerülnek ki az emberkertész, a tanító nevelése alól

és magukra hagyatva, sajnálatos rossz példák által irányítva kerülnek az élet forgatagába.

Állami és közigazgatási rendeletek tiltják el a 15—16 éves ifjakat, jobban mondva gyermekeket a korcsmázástól, de a laza ellenőrzés folytán mégis telvék a bűn fészkei az ilyen gyermekekkel.

Szigorubb ellenőrzés és a rendeletek oda módosítása, hogy az ifjuság 18—20 éves koráig legyen a korcsmából kizárva, továbbá a korcsmák és pálinkás butikok vasárnapi bezárása nagyot lendítene az iszákossági hajlam megszüntetésén.

Ez volna a legkevesebb, amit az állam és hatóságtól az iszákossági hajlam fékezésére, az állam legértékesebb anyagának, az emberanyagának az elzülléstől való megmentésére követelhetünk.

De a társadalom is nagy szolgálatokat tehet e terén.

Lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy a munkásság, midőn szombat este az egész héten át verejtékes munkával kiérdemelt fizetését meg-

TÁRCA.

Premiere után.

Irtá: Radó Imre.
(Folytatás.)

Ott hagytam a gyalázót és szükségtelennek tartottam becsületelem keresni...

Azontul magam nyitottam fel vaságyamat, mert mikor lefeküdtem a szállásadónóm már aludt. Nekem pedig a vaságy volt az íróasztalom, mert a szobában nem volt asztal... Nem fért meg a sok ágytól...

De könnyű is volt akkor meséket írni! Őt-hat alvó között. Őt-hat megnyomorult között. Bunda-, pálinkaszag... Rekedt köhögés... Álomsóhajok... Ez volt a milieu... Csak elő kellett venem egyiket a szalmazsákön hánykolódók közül és írni róla őszintén... Könnyű jellemeket festeni, mikor előttünk a jellem. Azok a lakótársak igazi egyéniségek voltak. Ma nem találkozik ilyenekkel, ma csinálom az egyéniségeket.

Azóta elmúlt csinos pár esztendő... Szép esztendők voltak... Szerelmes is voltam... Ugy voltam a szerelmemmel, mint a szegény ember, aki sorsjegyet vesz részletre és valahányszor kifizet egy

részletet, boldogan sóhajt fel: „nem sokára birtokomban lesz a tulajdonom!“ Elmondtam a leánynak, hogy küzdenem kell. Ma még csak a megélhetésért, holnap már a névért, aztán a biztos, egyedül boldogító tüzhelyért. A leány türelmetlen volt — férjhez ment.

Ma ott volt a színházban és tapsolt. Ott volt az unokabátyám is és ő is tapsolt...

Kárpáti Sándor lakása elé ért. A házmester derüs arccal nyitott kaput és a lépcsőkön haladó író után kiállt:

— Nagyságos ur! Köszöni a feleségem a jegyet. Nagyon tetszett neki a darab. Épen most meséli azt a rossz asszonyt...

Kárpáti megállt az elismerő hangokra. Kinézett a lépcsőház ablakán és látta, amint a házmester becsukta maga után lakása ajtaját. Darabig nézet a gyéren világított ablak felé, aztán valami ösztöntől indítva indult le a lépcsőkön... Megállt a házmester ablaka alatt. Beláthatott... Az asszony mesélt. Az ember tenyerébe hajtva állát, hallgatta...

— Ezek boldogok — gondolja — mert ketten vannak. Csak azért!

Valami nehezét érez mellén, mikor ballag fel a lépcsőkön... Érti amit minden ember érez, ha elmulasztotta életé-

nek egyik kötelességét... Nincsen asszonya... Nem várja senki, csak a szolgálja akinek fizet és a kutyája, a kinek ennivalót dob az asztal alá...

Nyitva találja ajtaját. Mérgelődik a szolgáljára. Holnap elfogja csapni...

És ahogy belép a szoba ajtaján, mosolyogva áll meg. Tetszik neki, amit lát. Az inasa a szőnyegen ül, mellette a kutya és a legértelmesebb hallgatóként figyeli a szolga beszédét uruk sikeréről... Közben magyaráz:

— Látod kutyasom, a nagyságos ur híres ember... Tiszteld ezentul urunkat. Ha látod, hogy jön, ne várd, mig megkér hogy hozd el a papucsait. Szívesen elhoznák ám neki a papucsait szép fain asszonyok is... Te csak vigyázz, hogy ne ugass, mikor a nagyságos ur alszik, mert agyonülek.

A kutya csak hallgatott és megfedkezett kutyaságáról is, mert nem vette észre gazdája érkezését.

Kárpáti csak állt a küszöbön és hallgatta az inas beszédét. Ünnepeyes hangulatot érzett... Valamit ki is gondolhatott, valami naiv dolgot, mert hisz az öröme is naiv volt... Megszóllalt:

— János! Tegyen fel teát és terítsen három személyre...

(Vége.)

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Mint hogy értéketlen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4 — korona.

kapja, — tudva, hogy másnap nem kell kora reggel munkába állani — nem a családhoz tér haza, hogy keresményét a családja fenntartására fordítsa, hanem a korcsmákban telepedik meg, hol addig iszik, míg keresményének nyakára hág, sőt átissza a munkaszüneti vasárnapot is úgy, hogy hétfőn sem lesz keresetképesse.

Ezt aztán megsínyli a családja, nincs kenyér a háznál, romlik a családi béke, mindinkább lejjebb süllyed a munkás.

Ennek megelőzésére sokat tehet a munkaadó. Új szokást, új munka fizetési napot kell a munkaadónak bevezetni. Nem a munkaszüneti napot megelőző napon, hanem a hét közepén, tán heti vásári napot megelőző napra kell a heti fizetést teljesíteni.

A némileg lelkiismeretes munkás — tudva, hogy másnap is munkába kell állania — hazaviszi keresményét és gondoskodik családjáról és ha mint a közmondás állítja: „a szokás természetté válik,“ megalapozza családi tűzhelyét, nem züllik, hanem gyarapítja munka erejét és kedvét, melyet a családi örömei még fokoznak.

Ily munkás fizetési rendet már bevezettek több gyári városban, így Győrött is. Győrött a rendőri hivatal statisztikája szerint, mióta ez új rend bevezetett, sokkal kevesebb a részeg, iszákos munkás, gyéribb az utcai botrány, ritkább a kihágások száma, apadtak a kórházi ápolatok. Egyszóval az új rend áldással járt úgy a munkásságra, mint a társadalomra.

Bizunk benne, hogy ezen új fizetési rend javára válik a kezdeményező gyárosoknak, de még inkább munkásainak és ezek családjainak. És ha Csongrád város nagyobb szabású munkásokat foglalkoztató munkaadói is bevezetik ez új munkásfizetési rendet, kiszámíthatatlan haszna fog háramlani városunk munkásaira, gyérülni fognak a vasárnapi botrányok és kihágások és nem lesznek telvék botránykrónikákkal lapjaink.

Községek szervezkedése.

Okulás a városok példáján.

Magyarország községeinek hivatalos vezetőihez, a jegyzőkhöz szólnok. A községek száz- és százféle baját, szükségletét a jegyzők ismerik legjobban. Az ő vállukra nehezedik a községi adminisztráció minden munkája, gondja, baja. És ha a jegyző községe érdekében tenni akar valamit, ugyszólván az összes nehézségek legyürésére kell vállalkoznia. Mert sajnos olyan a helyzet manapság, hogy a községek ügyes-bajos dolgaival nem törődik senki sem. A megyei közigazgatás inkább az ellenőrző felsőbbbség szerepét tölti be, mintsem hogy a magukra hagyott, tengeri bajokkal küzdő és többnyire súlyos anyagi viszonyokkal vegetáló köz-

ségek segítője, istápolója volna. A kormány, a törvényhozás inkább a városok fejlesztésén fáradozik, azok felvirágoztatásával van elfoglalva. Ki törődik tehát a községekkel? Ugyszólván senki sem! Magyarország tizezernél több községe teljesen magára van hagyatva a létért való küzdelem súlyos napjaiban. Most mikor annyira megrosszabbodtak a pénzügyi viszonyok és az évek óta tartó politikai válság nyomásztól nehezedik az országra, kétszeresen súlyos a helyzete a községeknek. Az állam és a vármegye a közigazgatási, rendőri, tanügyi és száz, meg száz egyéb feladatok elvégzését követeli a községektől, de a rendkívül nagy terheket nem könnyíti meg. Ha a község anyagi helyzetének rendezése céljából például kölcsönt akar felvenni, vagy egyéb szükséges pénzügyi műveletet akar kötni, azonnal felemeli tiltó szavát a vármegyei közigazgatás és az állam. Nem is szólva arról, hogy viszont sok esetben a községek éppen a felsőbb hatalmasságok részéről kényszerítettek, hogy káros, sokszor valóban végzetes tervekhez adják hozzájárulásukat. Spekuláns bankok, közigazgatási törtétkeritők vajmi sokszor hálójukba a teljesen magukra hagyott községeket, amelyek csak akkor érzik a felsőbbbség részéről a néha illetéktelen gyámságot, amikor fontos érdekeik forognak kockán s amikor legsajátosabb ügyeikben egyszerre husz oldalról is beleszólnak.

Olyan a helyzet, hogy a községe boldogulását lelken viselő jegyző ugyszólván semmit sem érhet el jelenleg községe érdekében. Mindenütt csukva áll előtte az ajtó. A miniszteriumokban meghallgatják ugyan a naiv községi küldött-ségeket, amelyek azt hiszik, hogy a sok kilincselésnek eredménye is lesz. Meghallgatják, de kérelmüket azon mód az irattárba is teszik s a nagy kilincselésnek nincs semmi haszna. Az egyedül álló, magára hagyatott község éppen olyan gyámoltalan, mint az előkelő rokonság magas összeköttetések, kellő protekcio híján szűkölködő ember. Nem tud semmit sem elérni.

A városok megmutatták már a példát, mint kell érdekeiket megoltalmazni és minden lehető hasznot a maguk javára fordítani. Közös akcióra léptek, szövetségek s ez a frigyük már kezdi teremni áldásos gyümölcsseit. Legutóbb, amint ez köztudomású, a kormány két millió koronát adott a városok segítségére. A községekről itt is megleledkeztek. Manapság, amikor mindent csak szövetekezés, egyesülés segítségével lehet elérni, igazán elsőrangú például szolgálhat a községek előtt a magyarországi városok kitűnő szervezete. Minden egyes város külön-külön ügyeiben maga a szövetség jár el és kezd erőteljes akciót. És az ilyen lépéseket, — amint a gyakorlat is megmutatta — komolyan veszik az illetékes körök. A siker biztosabb, sőt a legtöbb esetben egészen biztos. De csak azért, mert egyöntetű, nyomatékos, súlylyal való fellépést tanusíthatnak. Ez imponál mindenkinek. A kormánynak és hatóságoknak.

De a községek védtelenül, elhagyatottan, minden erkölcsi támogatás nélkül kénytelen küzdeni az egyre nehezülő siralmas viszonyokkal. A súlyos helyzetből csak egy kivezető út van:

Meg kell teremteni a Magyarországi községek szövetségét.

Egy hatalmas, erős szervezetet kell létrehozni, amelynek kebelében helyet foglaljon az ország minden egyes községe kivétel nélkül. Így egyszerűen leírva, vagy szóval kimondva el sem lehet képzelni azt az óriási erőt és jelentőséget, amelyet majd ez a szövetség képvisel.

UJDONSÁGOK.

— D. M. K. E. ünnepélye. A D. M. K. E. csongrádi fiókjának ünnepélyes megnyitása ma vasárnap, f. hó 28-án d. u. 1/2 5-kor lesz a kaszinó dísztermében a következő műsorral: 1.) Ünnepi költemény és anthológia. Irta és felolvassa: Kiss Jenő. 2.) Az anyai szeretetről. Ünnepi felolvasás. Irta és felolvassa: Porubszky József. 3.) Melódiák. Zongorán előadja: Dr. Sörös Miklósné. 4.) Románcz. Éneklő: Kalmár Illés; zongorán kíséri Dr. Sörös Miklósné. 5.) A teknős. Humoreszk. Irta és felolvassa: László Ignác. A közművelődési felolvasó estélyek kész kiadásainak fedezésére személyenként 20 fillér belépti díj állapított meg.

— Adóelengedés elemi károk folytán.

A pénzügyminiszternek tudomására jutott, hogy több megyében az elemi csapások által okozott károk felvételére hivatott bizottságok, valamint pénzügyigazgatóságok a károk megállapítása, illetve az adók elengedése körül a közadók kezeléséről szóló törvény megfelelő rendelkezéseit helytelenül alkalmazzák. Ennélfogva most kiadott újabb körrendeletében a miniszter felhívja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a kincstári kiküldötteknek tegyék kötelességükké, hogy az elemi károk mértékének megállapítása körül az 1904-ben kibocsátott körrendeletéhez szigorúan alkalmazkodjanak és különösen ügyeljének arra, hogy rovar, fagy, vagy földárja által okozott elemi csapás esetén adóelengedésnek csak akkor van helye, ha a károsodás egész dűlőket magában foglaló területeken történt, szárazság esetén pedig csak akkor lehet az adót elengedni, ha a szárazság egész határokat felölelő területeket sújtott. Felhívja továbbá a kincstári kiküldötteket, hogy akkor, amikor a szakértő becslések becslését magasnak találják, megokolt külön véleményét adjanak. Végül nehogy az adózóknak egy része jogosulatlan adókedvezményben részesíthessék s az államkincstár többi adózói megkárosíttassanak, figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat, hogy a közadók kezeléséről szóló törvény és a közigazgatási bíróság 67. sz. döntvénye értelmében járjanak el.

— Tanító választás. Tell Géza állami tanítót a Budapest székes fővárosi közoktatási tanács óradíjas tanítónak választotta meg.

— Műkedvelői előadás. Ma egy hete este az iparos olvasóköri saját könyvtára javára műkedvelői előadást rendezett. Először Sövényházy Antal „Az ipar kezdete és fejlődése“ címen magvas értekezést adott elő. Utánna Mészáros Imréné urnő „A halászeleány“ című népszínművet adták elő sikerült előadásban. A műkedvelők általában kedvvel ambícióval játszottak, kik közül kiemelendő Mészáros Imréné urnő, ki a halászeleányt kedves közvetlenséggel játszotta meg, ének száma pedig sűrű tapsot kapott. Kiemelendő még: Tanczos Lukácsné és a mókáiban ügyes Győri Ferencz. A többi szereplő is kitett magáért. Az előadás anyagilag is jól sikerült, mert 220 kor. 66 f. bevételrel szemben 167 kor. 97 fill. kiadás volt s így a könyvtár gyarapítására 52 kor. 63 fill. marad. A rendezés sugó és más egyebek kifogástalanok voltak. Előadás után reggelig tartó vidám táncmulatság következett. Az estélyen felülfizették: Bernitzky József ur 80 f., Blázsik Mihály ur 1. 40 f., Busa Imre ur 1. 80 f., Cseh Miklós ur 20 f., Dányi János ur 40 f., Dréer István ur 1 kor., Garai Antal ur 60 f., Hatvani Ferencz ur 80 f., Herédi Rudolf ur 40 f., Hortobágyi Antal ur 2 kor., Kátai Lajos ur 1 kor., Mazura

Kitűnő arczsépitő szer!

bőrhibát. 1 tégely 1 kor. „Erika szappan“ darabja 50 fillér.

Wiesner Lajos

Teljesen ártalmatlan a Wiesner-féle „Erika Crème“ mely pár napi használat után elűntet szeplőt, sőt, pattanást és mindennemű

„Szent Rókus“ gyógyszer-tárában Csongrád, Kossuth-tér.

Vilmos ur (Szentés) 1. 60 f., Ónozó József ur 40 f., Pozsár Lajos ur 40 f., ifj. Pitrik József ur 2 kor., Szepesi Mihály ur 2 kor., Szép József ur 1 korona.

— **Írnok választás.** Hatvani István községi írnok állása, a katonasághoz bevonulása miatt idiglenesen megüresedett. Erre az állásra volt folyó hó 26-án a választás és ez alkalommal Makai Imre községi díjnokot szótöbbséggel választotta meg a képviselő testület.

— **Közvetlen szállítás a hadsereg számára.** A hadsereg ellátására szükséges terményeket és anyagjárandóságokat a hadvezetőség ezentúl kizárólag a hazai forrásokból és főként a termelőktől óhajtja beszerezni. A vevőre és az eladóra nézve egyaránt előnyös ez a közvetítés nélküli adás-vétel, amely nagy fontosságot nyer különösen az által, hogy a termelők belföldi terményeinek biztosítja a forgalomban az elsőséget.

— **Öngyilkos táncmester.** Deák Mihály táncmester folyó hó 25-én este házi civódás miatt öngyilkosági szándékából marólugot ivott. A gyors orvosi segély talán még megmenti az életét.

— **Nincs többé halál.** Amerikából olyan esemény hírt hozza a tíviró, amely ha megfelel a valóságnak, halomra dönti az egész emberiség életberendezését és társadalmi alakulását. A táyirat szerint egy Robinovics Lujza nevű orosz orvosnő villamos készüléket talált fel, mellyel a halottakat fel lehet támasztani. Kísérleteket is tett a készülékkel, még pedig sikeresen. Megölt egy házinyulat s miután a nyul már teljesen kiszívódott, egy negyedóra múlva a villamos apparátussal életre keltette, úgy, hogy az állat ismét vígan élt, ugrándozott, táplálkozott. Robinovics Lujza azt hangoztatja, hogy ez a felkészítés embereken is sikerre vezet. Természetes dolog, hogy ezt a hirt a lehető legnagyobb kételkedéssel kell fogadni s egészen bizonyos, hogy a halottkeltés tudományától ma még az embereknél nem kell tettegülni. A halottak egvelőre nem fognak feltámadni.

— **Betyár suhancok.** Major Pál, Major Péter és Benke János mámai-réti suhancok a múlt hó 22-én éjjel betyár módra behatoltak csupa virtuskodásból a tanító lakására és azt minden ok nélkül agyonlövésével fenyegették. Feljelentették. Most folyik ellenük magánlak sértés büntette miatt a vizsgálat.

— **Értekes ünnepi ajándékot** hihetetlen csekély árért képez az 1910. évre szóló Gyermeknapjár, mely az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában immátt 11 év óta jelenik meg. Előttünk fekszik e naptár. A címlapot az állatrajzairól ország-szerte ismert Vezényi által készített gyönyörű színes kép díszíti, mely a birkanyáj közepette furulyázó pásztorgyermekeket ábrázol. A 64 nyolcadrés oldalra terjedő és 34 szép képpel illusztrált könyv ára 10 fillér, melyből 2 fillér a tanítók özvegyeinek és árváinak gyámolítására szánt Eötvös-alapot illeti. Elbeszélések, versek, történetek, mesék foglaltatnak a könyvben, mind arra célozva, hogy a gyermekben a nagy természet s különösen az állatok iránti érdeklődést és szeretetet felkeltse és így terjessze az állatvédelem eszméjét, melynek erkölcsnemesítő volta mellett, nagy jelentősége van a közgazdaságban is. Majdnem 30-at megűtő, köztük több pályadíj-nyertes dolgozatban igen vonzó, közhasznú és tulságos tudnivalókat hordtak össze a többnyire tanítással foglalkozó szerzők, úgy, hogy tekintettel a könyv nemes célzatára és igazán páratlan olcsóságára s csak ajánlani tudjuk beszerését mindenkinek, aki akár saját gyermekeinek, akár szegény iskolás gyermekeknek örömet akar okozni és egyben a gyermekek érzelmi világának nemesítésére kíván hatni és azok örömeiben maga is örömet lel. A Gyermeknapjár legcélszerűbben postautalványon megrendelhető az Országos Állatvédő Egye-

sületnél. (Budapest, IX., Ernő-utca 11-13.) mely a naptárakat portomentes küldi meg a megrendelőknek. A jelentékeny postaköltség lehető csökkentése érdekében azt kéri az egyesület, hogy egy-egy címre lehetőleg 10 példány rendeltessék meg 1 korona árban.

— **Betörések a szőlők között.** Folyó hó 25-én virradóra Ujvári János kunyhóját ismeretlen tettes föltörte és onnan 1 drb. permetező gépet és 2 drb. baltát ellopt. Horváth László gunyhóját szintén ugyancsak az nap virradóra feltörték és onnan 2 hordó bort 107 és 117 $\frac{1}{10}$ és egy nagy 56 literes üveg bort elloptak. A csendőrség nyomozza a betörőket.

— **A főváros legelső fogorvosi intézete,** mely az ismert szakember, Dr Balizfalvy István tanár a műtőfogászat és a műfogászat szakorvosának vezetéke alatt áll, Bpest, Károly-körút 3 sz. alá e célra berendezett helyiségekbe helyeztetett át. Ebben az országban páratlan, direkt Amerikából hozatott felszereléssel és gépekkel berendezett intézet már több mint százezer fogbetegséget, vagy foghiányt látott el sikeresen, a villamos átszuródttetési mód segítségével, teljesen fájdalomtalanul. Az intézet élén álló kiváló vezető felügyelete és személyes közreműködése teljes garanciát nyújt az ott eszközölt fogoperációk és műfogpótlások sikeréért, melyért a vallás és közoktatásügyi miniszter elismerése is kitüntette. Ennek díczára árai mérsékeltek. Minden felvilágosítás díjtalan. Az intézet felszerelése olyan, hogy vidékiek fél nap alatt megkaphatják bárminemű fogpótlásaikat. Levelekre az intézet azonnal válaszol.

— **Tűz a tanyán.** Folyó hó 20-án Vass Márton tanyáján egy nagy boglya széna ismeretlen okból Kigyuladt és leégett.

— **Mi a legszebb karácsonyi ajándék?** E kérdésen sokan török fejüket a karácsonyi ünnepek előtt. Kétségtelen, hogy egy karácsonyi ajándék csak akkor felel meg rendeltetésének, ha szépsége mellett egyuttal praktikus is. Ma már alig van lakás, ahol képek ne díszítenék a falakat. Százszorta fokozódik azonban a hatás, ha lakásunkat valamely kedves hozzátartozónak művészi olajfestményü, vagy kréta rajzu arcképe díszíti. Egy ilyen arckép egyuttal a legszebb a legkedveltebb és legmaradandóbb karácsonyi ajándék. A „Ráfáel“ fényképészeti és festészeti műintézet Budapest, VII. Rottenbiller utca 46. a mellett, hogy a főváros legelső ilyen műintézete, még egyuttal feltűnően olcsó áraiival is az egész országban nagy népszerűséget és kedveltséget szerzett magának. Rendelésnél elegendő egy fénykép beküldése; Kréta rajzok már 6 koronától olajfestmények 10 koronától feljebb rendelhetők díszes paszpaturával. E hirneves műintézet lapunk olvasóinak készséggel szolgál előzetes felvilágosítással és árjegyzékkel. Megbízható ügynökök mindenütt felvétetnek.

— **Megzavart pásztoróra.** Amióta városunk éjjel is nappali fényárban uszik, nagy az elkeseredettség a szerelmes párok körében, mert nem lehet a kíváncsiak szeme elől oly könnyen félrehuzódni mint eddig s így a hivatlan vendégek oly dolgokat is láthatnak, amit eddig a sötétség leple oly homályba burkolt, hogy abból csak nagyon kevés látott napvilágot. S így eshetett meg folyó hó 21-én éjjel az az eset, hogy egy pásztorórán levő párt két rendőr megcsipett az utcán. Menekülésre persze nem lévén idejük s így kerültek a szerelmesek a sötétre, ahol reggelig szótték összeesküvő terveiket a villanyos égők ellen és szidták aki eltalálta a villany világítást.

— **A legkedveltebb családi lap.** Ma, mikor a budapesti napilapok száma oly nagyra emelkedett, hogy alig van világváros, ahol aránylag annyi újság jelenik meg, a gondos családapának nagyon nehéz a választás a sok elsőrangú lap között, ha olyan lapot akar választani, mely nemcsak tartalmánál és nivójánál fogva mindnnyént kielégítsen, hanem arra is alkalma legyen, hogy a család minden tagja olvashassa. E tekintetben hazánk legrégibb napilapja, a Pesti Napló ugyszólván egyedül áll. Minden pártól való teljes függetlensége, nyílt szókimondása, kitűnő értesültsége, gazdag és változatos tartalms, melynél a szerkesztőség nagy szult helyez arra, hogy a család minden tagja megtalálja a lapban a neki való olvasmányt: mindezeknek a tulajdonságoknak köszönheti a Pesti Napló, hogy ma az összes lapok között a legtöbb előfizetője van s előfizetőinek tábora még évről-évre növekszik. Különös értéket kölcsönöz a Pesti Naplónak előfizetői szemében a Pesti Napló karácsonyi ajándéka: mindegy évben egy remek, díszkötésű, művészi és irodalmi értékű album, melynek értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A Pesti Napló kiadóhivatala az idén különösen értékes díszművel készült megiegni előfizetőit melyet minden most belépő új előfizető is megkap karácsonyra ha addig legalább egy félévi előfizetési díjat befizetett és egy második félére magát kötelezi. E mű, a „Jókai Album“ elsőrangú díszmunka lesz, a mely művészi kiállításával, nagy képgyűjteményeivel s nemesen pompás beállításával a karácsonyi könyvpiac szenzációjának ígérkezik. A Jókai album-ban Jókai Mór életét, munkásságát, diadalát teljes írók és esztétikusok egész sor tanulmányban és elbnszélő cikkekben írják le. Érdekes képet festenek a legnagyobb magyar elbeszélő életének megkapó regényéről s arról a diadalutról, a melyben Jókai a mi magyar világunkban és kint a nagyvilágban a dicsőség magaságára eljutott. A Jókai-Album száznál több finom illusztrációban mutatja be a Jókai életének körülményeit, dokumentumait, bemutatja egész sor kézirátát, műkincseit, emléktárgyait. A Jókai-Album-nak szenzációja lesz Jókai eredeti festményeinek, rajzainak és maga faragta seobrainak bemutatása. E képek egy részét művészi sokszínű másolatban mutatja be. Nagyban emeli a díszmunka művészi és könyvészeti értékét az a *tízszokszínű kép*, amely a kötet nagy illusztráció-tárát megtölti. E képek közt elsőrangú művészek olyan képei is vannak, amelyeknek Jókai a hőse. Had emlétsük meg csak közülük *Ferraris Miklós, Barabás Miklós, Hornaitz Lipót, Ferraris Artrr* képeit. És Jókai érdekes tájképeit is, amelyek arról tanuskodnak, hogy a nagy író nagy festővé is lett volna, ha a festészetnek szentelte volna magát. — Az előfizetési feltételekről és az albumról szivesen küld bővebb felvilágosítást, valamint a lapból mutatványszámot a Pesti Napló kiadóhivatala Budapestben.

5889/1909. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Csongrádvárosi takarékpénztár, és a csatlakozottnak kimondott Friss Zsigmond budapesti cégnek özv. Gulyás Lászlóné Szabados Mária elleni 9000 kor. s jár., 2200 kor. s jár., és 200 kor. s jár., iránti végrehajtási a szegedi kir. törvényszék területén levő s a csongrádi 3624 sz. betétben A. I. 1. sorsz. a. felvett 1685/1. hrzisz. és a csongrádi 3625 sz. betétben A. I. 1. 2. sorsz. a. felvett 1685/2, 1685/3, hrzsz. jószágtestek együttesen 1618 kor. kikiáltási árban.

1909. évi december hó 20-ik napjának d. e. 9 órakor e kir. járásbíróóság árverési termében árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is, de annak $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adatik.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 (három) egyenlő részletekben és pedig az első ez árverés napjától számítót 30, a másodikat 45, a harmadikat 60 nap alatt mindig az árverés napjától számítót 5% kamattal együtt a csongrádi kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál lefizetni s a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Csongrád, 1909. évi nov. hó 3-án.

A csongrádi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr Kono

kir. járásbíró.

Lakás változtatás. Dr Propper Miksa *kiskunfélegyházi* fogorvos lakását áttette Kossuth-utca 9. sz. alá (az új templommal szemben) és rendelkezéseit ott folytatja.

Feltűnést keltő találmány! A fogáplásra használt szerek csak részben felelnek meg hivatalosuknak. Az illatos szájviz a fogkólerakodást meg nem akadályozza, a fogpor hosszas használata pedig a fog zománcát koptatja el. Ezen hiányokon segít egy kitűnő új találmány, a Sztraka-féle MENTHOL fogszappan, mely erős bacillus-ölő hatásánál fogva a szájüreget hatalmasan deszinficiálja, a fogakat fehériti s a romlástól megóvjá. Beszerezhető gyógytárakban, drogériákban 1 kor.-ét 3 drbt 3 kor.-ért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol. Kapható Barna Henrik gyógyszerésznél.

Ön szép lesz, ha „KAMILLA” krémet használ! Szeplő, májfolt, pattanások stb. ellen a leghatásosabb a Kamilla kréme. Egy tégely ára 1 korona. Kapható Csongrádon egyedüli készítőnél

Ön szép lesz,

ha „KAMILLA” krémet használ!
Szeplő, májfolt, pattanások
stb. ellen a leghatásosabb a
Kamilla kréme.

Egy tégely ára 1 korona.
Kapható Csongrádon egyedüli készítőnél

LÖW ADOLF (Balkanyi L. utoda) „MEGVÁLTO”
gyógyszertárban. (Szivák-tér.)

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY féle

pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy nálam a legdivatosabb és a legmagasabb igényeknek megfelelő

férfi-ruha

készül a lehető legszolidabb árak mellett.

Ajánlom továbbá dus választéku magyar és angol szövet raktáromat.

Amidőn a n. é közönség kegyes pártfogását kérem, maradtam teljes tisztelettel:

Medgyesi Ferencz

férfi szabó
szabó ipari szakoktató.

Szőlő törköly.

Szőlő törkölyt a legmagasabb árban vesz **Ausländer Jenő.** Kéri mindazon t. termelőket akik eladni szándékoznak, hogy nála jelentkezni sziveskedjenek.

Szőlő-oltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: **Gaspari Frigyes.**
Medgyes. 68. sz. (Nagyküküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

UJSZÁSZY JÁNOS és MAILÁTH JÓZSEF

építési és cementipar vállalat.
Műkögyáraik: Kiskunfélegyháza és Csongrád.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem Csongrád város t. közönségét, hogy nagy raktárt tartok különböző színű

műkő és cement lapokból.

Szab. Originál színes műkő fedél eserepekből.

Beton csövek, birtok határkövek, itatóvályukból. — Terv és megrendelés szerint színes műmárvány. Dolomit és granit műkövekből, lábazati kövek, függő lépcsők, sarkítések, sarkkövek, asztallapok stb.

A t. közönség szíves pártfogását kéri Tisztelettel

Ujszászy és Majláth
Kiskunfélegyháza és Csongrád.

CSEBÉPKÁLYHA GYÁR

Kiskunfélegyházán.

Tisztelettel értesítem Csongrád és vidéke t. közönségét, hogy Kiskunfélegyházán Izsák-utca 4. sz. alatt első rendű munkakerőkkel egy teljesen modern

kályha gyárat

rendeztem b. Készítek minden nagyságu és köbtartalmu cserép kályhákat és takarékos tüzhelyeket a legkitűnőbb anyagból, amelyért 3 teljes évi jótállást vállalok. Készítek továbbá tereket és majolikát és épületekre szobrászati munkákat.

A kályhákat a rendelő nálam megtekintheti.

Régi cserép kályhák átalkitását is felelősség mellett elvállalom és azok jóságáért felelősséget vállalok.

A mintákat itt Csongrádon is megtekintheti ENGEL MIHÁLY félegyházi uti fűszerüzletében.

Teljes tiszt. **Spitzer Miksa** kályha gyáros
Kiskunfélegyházán.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesítem Csongrád és vidéke t. közönségét, hogy Csongrádon, a főtéren, a *Tekulics-féle házban* (régii posta épület)

úri-, női- és gyermek-ruha raktárt

nyitottam.

Ajánlom dus választásban raktáron tartott szöveteimből mérték után készült úri és női ruháimat.

Az úri hölgyek becses figyelmét bátor vagyok felhívni arra, hogy a fővárosban nyári divat tanfolyamon részt vettem az őszi és téli idénynek megfelelő legújabb divatot elsajátítottam. Elegáns kosztümök készítésében szakszerű gyakorlattal rendelkezem.

A t. közönséget előzékenységgemről óhajtom meggyőzni, midőn ama ígéretet teszem, hogy nálam minden rendelő, illetve bevásárló életnagyságu fényképre szelvényt kap, amellyel 4 kor. ellenében a fényképet a budapesti első fényképnagyító és festészeti műmestertől kiválthatja.

A t. közönség jóakaratu pártfogásába ajánlom magam tisztelettel

Lekrinszki Rókus

férfi és női szabó